

Stk. 2 i forslaget § 13 har som baggrund, at grænserne for forøgelse af en landbrugsejendom med landbrugsjord i forslaget § 13, stk. 1, er fastsat i geometrisk areal. For ejendomme med jord af ringere end middelgod bonitet er det rimeligt, at der er adgang til forøgelse ud over disse grænser, og bestemmelsen i stk. 2 giver hjemmel til at tillade supplerings op til en højere grænse end henholdsvis 45 ha og 75 ha i sådanne tilfælde. Som bestemmelsen er formuleret, forudsættes det, at betingelserne for sammenlægning efter reglerne i stk. 1, jfr. stk. 3, i øvrigt er til stede, det vil sige at beliggenhedsforholdene er tilfredsstillende, og — for så vidt der er tale om forhøjelse af grænsen på 75 ha — at der ikke er behov for tillægsjord på stedet. Reglen trækker ikke bestemte grænser for, hvor meget en ejendom skal kunne suppleres under hensyn til bonitetsforholdene, men den reelle baggrund gør det rimeligt at antage, at supplerings op til geometriske arealstørrelser, der ikke overstiger, hvad der svarer til 45 ha middelgod jord, eller — hvis forudsætningen for anvendelsen af den højere grænse er til stede — 75 ha middelgod jord, vil kunne tillades i henhold til den heromhandlede bestemmelse. Det bemærkes i denne forbindelse, at der vil kunne ses bort fra søarealer, strandbredder og andre arealer, der er helt uden dyrkningsmæssig værdi.

Stk. 3 i forslaget § 13 fastslår, at sammenlægning kan nægtes, såfremt jorden ikke er hensigtsmæssigt beliggende for drift under den ejendom, den ønskes indlagt under. Beliggenhedskravet er det samme, hvad enten der er tale om sammenlægning inden for den normale grænse på 45 ha eller sammenlægning inden for den højere grænse på 75 ha, der har som forudsætning, at der ikke er aktuelt tillægsjordsbehov på stedet. Beliggenhedskravet er i øvrigt formuleret på linie med § 25, stk. 1, i den gældende lov, og uden at en nærmere afgrænsning af kravet er foretaget. Afstandsforholdene vil naturligvis være af væsentlig betydning, men kan ikke alene være afgørende, idet der også må tages hensyn til andre forhold på stedet, f. eks. om jorderne er adskilt ved stærkere befærdede veje o. lign.

Stk. 4 i forslaget § 13 giver hjemmel for landbrugsministeren til at tillade, at arealer eller hele landbrugsejendomme indlægges under andre landbrug, hvor § 13, stk. 1 og 2, ikke kan finde anvendelse. Det er forudsat, at der ved afgørelsen af, om tilladelse bør gives, lægges vægt på, om der ved jordens indlæggelse under vedkommende ejendom tilvejebringes en mere hensigtsmæssigt driftsenhed, medens hensynet til den ejendom, der afgiver jorden, må træde i baggrunden. Da meddelelse af

tilladelse forudsætter bedømmelse af samtlige omstændigheder, må jordernes bonitetsforhold også her tages i betragtning. I øvrigt må det fremhæves, at der efter forslaget alene kræves tilladelse til indlæggelse af landbrugspligtig jord under de større ejendomme, og bestemmelsen vil derfor ikke som den gældende lovs § 24 være til hinder for, at det begrænsede antal frie jorder eller jord, der opstår ved landvinding, indlægges under større ejendomme.

Nr. 1 i forslaget § 13, stk. 4, tager sigte på tilfælde, hvor en ejendom erhverver jord ved et mageskifte, der ikke umiddelbart kan gennemføres i henhold til bestemmelserne i § 13, stk. 1. Det må forudsættes, at tilladelser af denne art normalt vil blive givet, når de særligt nævnte betingelser er til stede.

Forslaget § 13, stk. 4, nr. 2, der må ses i sammenhæng med stk. 5, giver landbrugsministeren hjemmel til at tillade forøgelse af en landbrugsejendom med landbrugsjord, når særlige forhold taler derfor, og uden at en bestemt maksimumsgrænse er fastsat. Denne dispensationsbestemmelse tager sigte på sammenlægningstilfælde, hvor den fremtidige ejendom vil blive større end 45 ha, uden at dette efter reglen i § 13, stk. 2, kan begrundes under henvisning til jordernes ringere bonitet. I tilfælde, hvor der ikke er aktuelt behov for tillægsjord til mindre landbrug, får bestemmelsen på grund af reglen i § 13, stk. 1, 2. punktum, først betydning i sammenlægningstilfælde, hvor den fremtidige ejendom vil blive større end 75 ha, uden at dette efter bestemmelserne i § 13, stk. 2, kan begrundes under henvisning til jordens ringere bonitet. Som nævnt er der ikke i forslaget § 13, stk. 4, nr. 2, fastsat en bestemt grænse for, til hvilken størrelse en landbrugsejendom vil kunne tillades forøget med anden landbrugsjord, men på baggrund af bestemmelserne i forslaget § 13 som helhed er det rimeligt at antage, at en forøgelse, der går væsentligt ud over, hvad der svarer til 75 ha middelgod jord, kun bør tillades, hvor ganske særlige forhold taler derfor, f. eks. hvor vedkommende jorder er særligt velbeliggende for en bestemt ejendom og må antages også på længere sigt at være uden interesse for andre landbrug.

Bestemmelsen i § 13, stk. 5, der på mange måder svarer til reglen i den gældende lovs § 25, stk. 3, fastslår, at der ved afgørelsen af, om tilladelse til sammenlægning i henhold til § 13, stk. 4, nr. 2, bør gives, skal lægges vægt på, om aktuelle tillægsjordsproblemer kan løses samtidig, eventuelt ved afhændelse af jord til staten til normal handelspris. Herudover fremhæves beliggenhedsforholdene og det jordfordelingsmæssige hensyn som værende af betydning for, om dispensation bør gives. I til-